

נחל רי נצח

י"ל ע"י מוסדות ברוסלב / בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גליון מס' 835
פרשת ויצא

ר"ח	צאת השבת	כניסת שבת	הדלקת נרות
17:53	17:14	16:00	ירושלים
17:50	17:16	16:16	תל-אביב
17:50	17:17	16:08	חיפה
17:51	17:18	16:19	באר שבע

דבר ראש הישיבה

יעקב אבינו נשא את רחל ולאח. רחל ולאח אינם רק אימהות הם סמל לדרך בעבודת ה'. לאח היא כנגד התפילה ורחל כנגד התורה. התפילה היא מעלמא דאתכסייא והתורה מהעולם המגולה, ושתייהם נצרכים לעבודת ה'

תמיד לשמוח ולהודות לה' על כל מה שהוא נותן לו - בין על הטוב ובין על הרע.

זו גם הסיבה שעיניה של לאח רכות, משום שתמיד היא הייתה בוכה בתפילה לפני הקב"ה שיצילה מעשו, כי שורשה של לאח הוא תפילה, עבודה שבלב.

לעומת זאת רחל שהיא מושרשת בעלמא דאתגלייא, היא בחינת לימוד התורה, שזה בחינת עלמא דאתגלייא, משום שבלימוד התורה מוציא הלומד בפיו את מה שהוא חושב, וכמו שאומר ר' נתן על הפסוק, "ורחל באה עם הצאן אשר לאביה", שרחל הגיע עם תורה 'שבעל פה', שזהו בחינת צאן, שכשם שגוזזים את הצאן מהצמר שעליו, כך התורה שבעל פה גוזזים ממנה את ההלכות ולומדים על ידה כיצד לנהוג הלכה למעשה.

בדרך כלל אדם אוהב יותר את התורה מהתפילה לפי שבתורה יש חכמה, שכל הבנה ועמקות, וזה גורם לכל העוסק בה התעניינות רבה, מה שאין כן בתפילה, שבדרך כלל אין כ"כ חשק ורצון להתפלל, אלא אם כן כואב לו, יש לו צער, הוא צריך ישועה, אז הוא מתפלל יותר בכוונה ומתחנן לה', ולולא זאת הוא מתפלל שלוש תפילות ביום על פי חיוב ההלכה, כמצוות אנשים מלומדה, כפי שאומרת הגמרא במסכת ברכות: "מאי כרום זלות לבני אדם אמר ליה אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהן", מפרש (שם) רש"י: "דברים העומדים ברומו של עולם - כגון תפלה".

זה הסיבה שיעקב אהב את רחל יותר מלאח, משום שיעקב הוא מושרש בכלליות התורה, ולכן הוא היה מחובר אל השכל והעמקות שבתורה יותר מהתפילה שהיא בלב, והיא נעלמת. וזה הכוונה "כי שנואה לאח", לא שחש וחלילה יעקב שנא את לאח, אלא הוא פחות הכיר אותה, ומשום כך הוא פחות אהב אותה.

העבודה שלנו תמיד להשתמש בשתי הדרכים יחד, גם לעבוד את ה' על ידי לימוד התורה, וגם להשקיע את כוחותינו בתפילה, וכמו שרבינו כותב בתחילת הליקוטי מוהר"ן "דע כי על ידי התורה מתקבלים כל התפילות וכל הבקשות...".

התפילה והתורה אינם שתי דרכים נפרדות, כל אדם זקוק לשניהם, כל אדם צריך גם ללימוד תורה וגם להתפלל, והאשה כשעוזרת לבעלה ללמוד ומחנכת את ילדיה ללמוד, זה נחשב כלימוד התורה. ועל ידי הצירוף של שתי הדרכים יחד בעבודת ה', זוכים לעולם הבא.

יעקב אבינו היו ארבע נשים - רחל ולאח בלהה וזילפה, רחל ולאח היו שתי הנשים שבעבורם עבד, ומלבד זאת קיבל יעקב גם את שפחותיהם, ולבסוף נשא גם אותם לנשים, ומארבע נשים אלו יצאו כל כלל ישראל.

אולם, רחל ולאח לעולם הם העיקר, ובלהה וזילפה טפלות לרחל ולאח, אינם אלא שפחותיהם של רחל ולאח. רבותינו חכמי האמת, מלמדים אותנו, שרחל ולאח הם לא רק אימהות שלנו, אלא הם מסמלות שתי בחינות בעבודת ה', שתי צורות ודרכים בעבודת הבורא שמנגלות לנו מכו רחל ולאח.

חידוד הדברים הובא במדרש רבה, שכותב: "רחל תפסה פלך שתיקה... ולאח תפסה פלך הודאה". רחל לעולם דרכה לשתוק, לאח דרכה לדבר, להודות לה'.

הזוהר הק' מגלה לנו, מהם הבחינות העליונות של עבודת ה' המושרשות ברחל ולאח, ומהם כל יהודי צריך ללמוד דרך בעבודת ה'.

רחל היא כנגד עלמא דאתגלייא, ולאח היא כנגד עלמא דאתכסייא, ומבאר הזוהר שזה מה שכתוב, "וירא ה' כי שנואה לאח", וקשה, וכי באמת יעקב שנא את לאח, והרי השנואה היא מידה גרועה? אלא מבאר הזוהר הקדוש, לאח הייתה במדרגת הבינה - במלכות דבינה, שזהו סוד העולם המכוסה והנעלם, וכיון שהיא הייתה נעלמת ומכוסה לכן יעקב פחות אהב אותה, וזה הכוונה בפסוק, "וירא ה' כי שנואה לאח", שיעקב אהב אותה משום שהיא הייתה נעלמת ונסתרת, ודרכו של האדם לאהוב, דברים ברורים, בהירים ויודעים.

תורה ותפילה

מסביר ר' נתן שלאח היא סוד התפילה, בחינת עלמא דאתכסייא, כי תפילה היא דבר מכוסה, משום שאף אדם לא יכול לדעת מה את רחשי ליבו של האדם בעומדו בתפילה לפני ה'. ולכן לאח ששורשה בעולם התפילה, תפסה פלך הודאה, ותמיד נתנה הודאה ושבח לה' על כל חסדיו בתפילתה.

השיא של ההודאה היה כאשר נולד יהודה שהוא ראש השבטים, אז אמרה לאח: "הפעם אודה את ה'", ועל שם כן קראה לו יהודה. עם ישראל נקראו 'יהודים' על שם כוח ההודאה הטמון בקרבן, כי העבודה של יהודי הוא

עם ישראל נקראו 'יהודים' על שם כוח ההודאה הטמון בקרבן, כי העבודה של יהודי הוא תמיד לשמוח ולהודות לה' על כל מה שהוא נותן לו

מוקד הזמנות: **1-800-800-148**

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטרן שליט"א **אצלכם בבית**

המידע שהביא להצלת בית הקברות

מלחמת העולם השנייה הצליח, כשבמקום למעשה נותרו על עומדן שתי מצבות, ורק על אחת מהשתיים ניתן עדיין לקרוא את שנת הפטירה - תשט"ו (1916). מתחם בית הקברות גודר עתה בגדר בטון ואורכו ההיקפי מגיע ל-210 מטר. קדם לגידור ולעבודות השימור - תיחום הלכתי של בית הקברות.

זיכרון אחרון לקהילה המפוארת: בית הקברות לאחר השימור

בשים לב למצב המלחמה באוקראינה ולסכנת ההכחדה המיידית של בית העלמין, אישרה ועדת הרבנים כהוראת שעה, להיעזר בביצוע המדידות בטכנולוגיית זום, כאשר הנתונים והתמונות מועברות ישירות לעיני הרב משה הרשפט מבית דינו של הגאון רבי אליקים שלזינגר, שמקום מושבו בלונדון.

בנוסף, לקביעת תחום בית העלמין, נעזר הרב הרשפט במפות וותיקות של בית העלמין וכן במפות של חיל האוויר הגרמני, הלופטוואפה.

מאות בתי קברות

יוזמת בתי הקברות היהודיים האירופיים של ESJF הוקמה בשנת תשע"ה על ידי הרב אייזיק שפירא, במטרה מרכזית של שימור בתי קברות יהודיים ברחבי אירופה ובמיוחד באזורים שהושפעו מההשלכות ההרסניות של השואה.

בתי הקברות הללו נמצאים במקומות נידחים אשר אין עליהם פיקוח כלל, ואחרי 80 שנות הזנחה, רבים נמצאים בסכון להיעלם לחלוטין כשייחד איתם יעלם העדות הפיזית האחרונה לקהילות העתיקות הללו. עד היום ה-ESJF תוחם וגידר יותר מ-250 בתי קברות יהודיים ברחבי מרכז ומזרח אירופה, הודות לתמיכה שנתית מהרפובליקה הפדרלית של גרמניה.

דע חריג שהגיע לידי הארגון העולמי ESJF, על ידי סוחר יהודי שהגיע במקרה למקום, הצביע על כך שבעירית חורול שבאוקריינה ישנו תכנון להחריב את בית הקברות המקומי, כשציוד בניה כבר החל להגיע למקום, למרות מצב המלחמה במדינה האוקראינית, הארגון החל במאמצים כבירים בכדי לנסות למנוע את הנוק לשטח בית הקברות הקדוש, כשהוא מפעיל את קשריו הרבים.

דרוש ביצוע מייד

ביום חמישי האחרון, הודיע הארגון העולמי ESJF להצלת ושימור בתי עלמין יהודיים במזרח אירופה ובמרכזה, על השלמת הצלתו, שימורו וגידורו של בית העלמין היהודי בחורול, שבמזרח אוקראינה. זהו בית העלמין ה-283 שגודר וניצל מהכחדה מאז יסוד הארגון.

הרב יצחק יהודה שפירא, מייסד ונשיא הארגון, מסר, כי בית העלמין בחורול לא נכלל בתוכנית העבודה לשנת 2023. ארגון הקהילות היהודיות המאוחדות באוקראינה גילה, כי ראש העיר מתכוון להשתמש בקרקע בית העלמין לצרכי פיתוח ואף הובא למקום ציוד בניה. בעקבות החשש לחילולו ולהכחדתו של בית העלמין ולאור הפניה הדחופה של ארגון הקהילות, הוחלט על ביצוע מייד של עבודות ההצלה והגידור.

לצד מחנה ההשמדה

יהודים התיישבו בחורול לראשונה לפני כלשלוש מאות שנה, והיישוב היהודי נחרב בגזירות ת"ח - ת"ט. כשלפני כמאה שנה הוקמה במקום מחדש הקהילה היהודית שמנתה 44 איכרים יהודיים. עם השנים גדל מספרם של התושבים היהודים, והיו תקופות שהתושבים האזרחיים היוו רבע מכלל האוכלוסייה המקומית. בחורול היו שני בתי כנסת, בתי ספר וקהילה של חסידי לובאוויטש.

בפרוץ מלחמת העולם השנייה מנתה הקהילה היהודית במקום 701 נפשות. עם כיבושה ע"י הגרמנים, הוקם במקום מחנה השמדה גדול. בשנת תש"א (1941) נרצחו התושבים היהודיים. בתום מלחמת העולם חזרו מספר מועט של משפחות יהודיות, ובשנת תשע"ו עדיין חיו במקום כ-12 יהודים.

שתי מצבות נותרו

המאמצים לשימור בית הקברות שנהרס לאחר

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידיים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

בית הדין פועל במסגרת חוק הבוררות (תשכ"ח) ליישוב סכסוכים כספיים על פי דין תורה שמטרתו לספק צדק מהיר ונגיח.

בית הדין חותר לפשר בין הצדדים ברוח טובה לשביעות רצון בעלי הדין. כמו כן עוסק בית הדין בתביעות נזיקין, נזקי שכנים, בטרות עיסקית, גישור בין אדם לחברו, הסכמי גירושין, היתרי עסקה, עריכת צוואה עפ"י ההלכה והחוק (בתשלום סמל).

בית הדין למומנות

"נחלי המשפט"

בית דין אזרי לרדי ממונות נוח מענה מקצועי ויעיל ע"י דינים מומחים ומנסים

ברשות האב"ד

הגאון הרב שלמה סוסייה שליט"א

הגאון הרב שמואל שטרן שליט"א

(מ"ץ ודין, ראש ש"בת נחלי נצח)

← הפניה אינה כרוכה בתשלום | 079-6976396 →

...תיקון ערבית

נחמן שתק במשך כדקה, יוסף המתין, בועט באבנים קטנטנות הפזרות ברחבי היער.

"תשמע", פתח נחמן לבסוף, "הייתי רוצה שנלמד יחדיו קטע שכתב ר' נתן בליקוטי הלכות". "בשמחה למה לא", ענה יוסף, "אבל רק תגלה לי, בשביל זה סחבת אותי לכאן, לא יכולנו ללמוד בבית הכנסת", "הכה ותראה" ענה נחמן, והוציא ספר קטן מחיקו, ופתחו בהלכות תפילת מנחה.

נחמן החל לקרוא, "זהו ויפגע במקום וילך שם כי בא השמש ... שמרמז על חשכת מרירת הגלות ... על כן תיקן אז תפילת המנחה ... " נחמן סיים לקרוא את הקטע, והחל להסביר, "ר' נתן מגלה לנו את הסוד של תפילת ערבית, הלילה מרמז על הגלות, על חורבן הבית, כשיעקב רואה את אורך הגלות ואת המרירות העצומה

גם הלילה ככל הלילות היה יוסף מותש ועייף, יום ארוך עבר עליו, יום של לימוד תורה המתשת כוחו של אדם, אחרי הכולל רץ יוסף על פי בקשתה של אשתו לקנות חלב למחר ועוד מספר מוצרים. וכך עיף ומותש הגיע אל בית הכנסת לתפילת ערבית.

כמידי יום ביומו רפרף יוסף על גבי דפי הסידור, קורא את המילים תוך כדי שהוא בולע מספר פיהוקים. במוחו עוברים מחשבות על הרגע שאחרי. נו, מה אפשר לצפות מאברך עיף שנוחת עליו בשעה מאוחרת תפילת ערבית.

נקיפות מצפון תמיד עמדו על לבבו של יוסף, אך הוא ניסה להדחיק אותם, בטוח היה כי מצבו אינו בר שינוי, וכך כל ימיו תעבור עליו תפילת ערבית. זה עדיף מכלום,

תפילת ערבית

וְאִזּוּ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֻאָשׁוֹתָיו, בְּחִינַת הַנִּיּוּצוֹת וְהַנְּפִשׁוֹת הַנְּפֹלִין שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּשׁוּפְכָנָה אֲבָנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וַיִּשֶׂם מְרֻאָשׁוֹתָיו שֶׁהֵעֵלֵם וְקָשְׂרָם בְּמַחְשַׁבְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה

השוררת במעמקי הגלות, מבין הוא שאין ברירה וצריך לעשות איזה התעוררות תחתונה לתקן את הגלות הנוראה, ומה עושה יעקב? מתקן תפילת ערבית.

'מטרת תפילת ערבית היא לעלות את כל הניצוצות והנפשות השבורות ממעמקי הגלות', וזה מה שיעקב עושה. "ויקח מאבני המקום", האבנים הם 'הנפשות' שנפלו בגלות הנוראה, יעקב אוסף את האבנים סביב ראשו, מתקן תפילת ערבית, ועל ידי כך הוא מקשר ומתקן את האבנים - הנפשות, ומעורר את הגאולה ובנין בית המקדש השלישי.

נחמן סגר את הספר, יוסף כבר הבין, לא היה צריך להסביר עוד.

'התפילה', תפילת ערבית, אפשר לנחש לבד, כיצד הייתה נראית מאותו היום...

(ליקוטי הלכות תפילת מנחה הלכה ז פה)

עודד יוסף את עצמו, לפחות שחרית ומנחה אני מתפלל בכוונה. ובשביל נקיפות המצפון הוסיף יוסף מידי יום בסוף תפילת ערבית בקשה קטנה, ביקש הוא מבורא עולם בשיחה אישית שכללה מספר מילים, על 'יוסף בן חנה', שיזכה לשינוי מהותי בצורתה של תפילת ערבית.

והתפילות לא שבו ריקם...

• • •

"הי יוסף", פנה אליו נחמן חבירו, שעה שכבר רגלו עמדה על מיפתן בית הכנסת, "כן נחמן" ענה יוסף, "מה רצונך?", "תשמע יוסף, יש לי שיחה אישית חשובה מאד, אולי יעזר הסללה מספר מילים, על 'יוסף בן בשמחה' ענה יוסף, סקרנותו גברה על עייפותו, השניים עלו על רכבו של נחמן ונסעו לכיוון היער.

היער קיבל את פניהם שקט כתמיד, פה ושם נקטע השקט ביללות תנים. הם החנו את רכבם, כיבו את האורות, יצאו החוצה, והתיישבו על אבן סמוכה.

הדרך למוות

ק"ד שנה לפטירתו של ר' יוסף יוזל הורביץ "הסבא מנוהברדוק" י"ז נסלו תר"פ - תשפ"ד

כך היה עד לפני מספר שנים בטרם נשאתי אשה, כעת עול הפרנסה הרובץ על כתפי לא מניח לי להמשיך להיות בין לומדי בית המדרש הקבועים, עוסק אני במסחר, קונה בדים ביריד, ומוכר אותם בעיירות הקטנות, כך אני מצליח להביא טרף לבני ביתי", אבל, מקפיד אני לקבוע עתים לתורה, וכך משמר אני את תלמודי מימי עלומי."

"לצערי אין לי אפשרות אחרת, אני חייב לדאוג שיהיה לי ממה לחיות", סיים ר' יוסף יוזל.

הרכבת כבר נעצרה בתחנה, ר' ישראל ירד מהקרונ, הוא הביט בר' יוסף יוזל רגע קט לפני סגירת דלתות הרכבת, ואמר בקול שקט אבל תקף: "כיצד לחיות, אתה דואג, וכיצד למות אתה לא דואג??". הצעקה השקטה, חדרה עמוק בלבו של ר' יוסף יוזל.

הרכבת המשיכה הלאה, וקולו של ר' ישראל המשיך להדהד באוזניו של ר' יוסף יוזל, לא נותן לו מנוח. כיצד לחיות, אתה דואג, וכיצד למות, אתה לא דואג??

"באמת, איך יתכן שאני לא חושב כיצד אמות ואבוא לבית דין של מעלה", חשב ר' יוסף יוזל לעצמו, "כיצד באמת אני יעמוד בפני הדיינים? מה אומר להם כשישאלו אותי, מדוע לא חבשתי את ספסלי בית המדרש? אם אני יענה, דאגתי שיהיה לי ממה לחיות, יאמרו לי הם, וכי לא דאגת שיהיה לך עם מה למות???"

הדברים הללו חללו בתוככי לבו של ר' יוסף יוזל, הוא החליט לעשות שינוי בחייו, ליריד הוא כבר לא המשיך, בתחנה הבאה הוא ירד והחליף רכבת שהחזירה אותו חזרה לביתו, שם הודיע את החלטתו לנוות ביתו שקיבלה את דעתו בשמחה, והסכימה לעשות ככל שיידרש למען יוכל לעמול בתורה.

ר' יוסף יוזל שכר חדר בתוככי היער, שם הסתגר ועמל בתורה לשמה מספר שנים. לאחר מכן הוא החל להסתובב בעיירות, הסתובב ממקום למקום, מעיר לעיר, עורר את הציבור על ידי שיחות המוסר שנתן בשלהבת אש קודש ובהתפעלות.

הקיים ישיבות ומוסדות תורה בעיירות רבות, ודרכו הייתה שבכל מקום שאליו הגיע, פתח הוא ישיבה, ולאחר תקופה קצרה, אחרי שהתבססה הישיבה, הוא הותיר שם שני בחורים שימשיכו לנהל את הישיבה, הוא עצמו המשיך הלאה לעיירות נוספות, להקים עוד ועוד ישיבות. כך הוקמו כשבעים ישיבות נובהברדוק ברחבי אירופה, על ידי ר' יוסף יוזל, שכבר נודע, בשם "הסבא מנוהברדוק". כשבכל אותו התקופה מהדהדת קריאתו של ר' ישראל באוזניו, "כיצד לחיות, אתה דואג, וכיצד למות אתה לא דואג??"

ג
ברא רבה היה ר' יוסף יוזל הורביץ, כבר בהיותו ילד לחששו כל סובביו כי יצא גדול בתורה, הוא היה בעל כישרון ומתמיד גדול, יושב תדיר בבית המדרש וחוזר על תלמודו, יגע ועמל בהבנת דברי הגמרא והראשונים.

לאחר נישואיו, נאלץ יוסף יוזל, שכבר מכונה היה הרב ר' יוסף יוזל, לעזוב את ספסלי בית המדרש אתם חבש תדיר בימי עלומי, גזירת הבורא "בזעת אפך תאכל לחם", אילצה אותו לתור אחר מקור פרנסה לפרנס את משפחתו, כך מצא את עצמו יוסף יוזל, מתעסק במסחר ברכו שעות היום, ובניו לבניו היה קובע עתים לתורה. ועדיין לא נס ליחו של ר' יוסף יוזל, ועל אף שנמנה היה בין אלו שרק קבעו עתים לתורה ולא הייתה התורה אומנותם במשך כל שעות היום, נחשב הוא כגברא רבה, מידי יום בימוה היה מוסר שיעורי תורה לבעלי בתים, בבוקר בהלכה, ולעת ערב היה לו קביעות של שיעור בגמרא, כל מכריז ידעו, כי אפשר לדבר עמו בכל סוגיות הש"ס.

כך יכלו להמשיך חייו בטוב ובנועימים, אלמלא פגישתו הגורלית עם מנהיג תנועת המוסר - ר' ישראל סלנטר.

...

קולות שקשוק גלגלי הרכבת נשמעו מרחוק, הרכבת התקרבה והאטה, נכנסה לאחת העיירות ונעצרה בתחנה, הדלת נפתחה, ואל הרכבת עלה, ר' ישראל סלנטר, אשר נודע כבר באותם ימים כמנהיג מפתח שיטת המוסר, הוא עלה לרכבת, הביט כה וכה מחפש מקום ראוי לשמו לשבת בו, והנה צדו עיניו דמות של יהודי הנראה כאברך בר אוריין, היה זה ר' יוסף יוזל, שמר ר' ישראל שיוכל להעביר את השעות הקרות ליד אברך יהודי, ולא יאלץ לשבת מספר שעות בסמוך לבן נכר, הוא מיהר והתיישב לצד ר' יוסף יוזל, השניים, כדרכם של שני יהודים הנפגשים זה עם זה, החלו לדבר בדברי תורה, כשהם שוכחים מכל עניני העולם הזה ולא שמים לב לשעות החולפות.

עברו - חלפו שעותיים תמימות, הרכבת התקרבה כבר ליעד בו היה צריך לרדת ר' ישראל סלנטר, גם השיחה בין השניים הגיעה לסיומה, ר' יוסף יוזל, יישב לר' ישראל קושיא שהייתה קשה לו כבר זמן רב, על ידי הברקה נפלאה, ר' ישראל התפעל מאד מההברקה הגאונית, ושאל את ר' יוסף יוזל, "יסלח לי מר, האם כבודו מכהן כרב או כמגיד שיעור באחת העיירות, אני רואה שלפני עומד אברך תלמיד חכם גדול", ר' יוסף יוזל נאנח ואמר, "לצערי,

כיצד לחיות, אתה דואג, וכיצד למות אתה לא דואג? קברו של הסבא מנוהברדוק בהר המנוחות

הברית, אז בקנדה יש לי פיקדונות ומפעלים ... לעולם לא תכלה הפרוטה מכיסי... "סיים הגביר את טענתו בביטחון.

הרהר החפץ חיים מעט ואמר, באמת קושיא חזקה, איך יקחו ממך את כל הכסף? כנראה שאין ברירה אלא לקחת אותך מהכסף....

• • •

בחור צעיר שרצה להוכיח את למדנותו, פנה לאחד מבני ישיבתו של ר' שמעון שקאפ ושאלו: "מה הפירוש 'שלי'? ענה לו התלמיד בחריפות: "אם תצליח להסביר לי מהו 'אני', אסביר לך מה זה 'שלי'."

• • •

מה בין פילוסוף, למדן, ובעל מוסר? הפילוסוף חוקר מהו 'אני', הלמדן מנסה להסביר מה זה 'שלי', ובעל המוסר מוכיח, שאין 'אני' ואין 'שלי'.

מר אחד מגדולי האדמורי"ם בדרך מוסר: "לכן טען ליעקב, "הבנות בנותי והצאן צאנני", סבור היה לכן כי הכל שלו, ובאמת צדק הוא בטענתו, הכל היה שלו. אבל דבר אחד הוא שכח, הוא בעצמו לא היה שייך אלא לבורא עולם."

• • •

גביר גדול שעסקיו היו מסועפים ברחבי העולם נקלע לעיירה ראדן, ונכנס לבקש ברכה מהחפץ חיים. לאחר שבירכו, ביקש לשאול שאלה, החפץ חיים הסכים בשמחה, והגביר פתח ושאל, "רבינו, מתקשה אני כבר זמן רב היאך יבוא המשיח? הרי אמרו חז"ל "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מהכיס", אני שעסקי חובקי עולם, בארצות הברית, באירופה, באפריקה... גם אם אפסיד את כספי שמושקע באירופה, ישאר לפליטה האדמות שבארצות הברית, ואם יתרחש צונאמי בארצות

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

גיבורי כוח

וחוץ מזה, אני יכול לומר שמאותם יהודים בודדים שבשנים שעברו שמרו שמיטה למרות שהיו רחוקים ממצוות ושמירת שבת, שיהודי ששומר שמיטה, לא משנה באיזה מצב רוחני הוא נמצא, אם הוא שומר שמיטה שנה שלימה ובכל יום הוא מרגיש את זה על בשרו, הוא ואשתו והילדים, אז ממילא כל הבית נהפך בסוף לבית של תורה. כי איך הוא ירגיש אם הוא יחלל שבת חלילה והמטעים שלו, הפרות העסיסיים שלו, נרקבים בשדה למען הקדוש ברוך הוא.

הרי בא לחקלאי סוכן ערבי עם מאתים אלף שקל במזומן, רק תביא לי את הפירות, הוא אומר לו 'לא. זה הפקר, זה לא שלי. לא לוקח ממך שקל'. אז הוא גיבור, כשמגיעה שבת הוא כבר בן אדם אחר, החינוך של הילדים שלו פתאום נהיה לו יקר. הוא אומר לעצמו: 'מה אני אשלח אותם לאיזה בית ספר שבו יגדלו ולא ידעו איך אבא שלהם מתנהג?'

(מגזין "ניצוץ" תשרי תשפ"ב)

הבנה לעם ישראל, אנחנו לא מאמינים למה שאנחנו רואים, השנה יש התעוררות שנמצאת

משהו קרה השנה לעם ישראל. ר' יוסף משה מאיר מנדלזון

בכל גוויי הקשת של החקלאים. אנחנו באים לכל מיני מושבים ומפרסמים שיש אסיפה בנושא שמיטה, השנה כולם מגיעים, גם אנשים שבשמיטות קודמות לא חשבו לדבר איתם, הגיעו אפילו מחללי שבתות, הם מתחילים לשאול איך עושים את זה. שואלים שאלות. ואני מסתכל עליהם וחושב: מה לך ולשמיטה?

ההסבר היחיד שיש לי לתופעה הזו זה שהגיע זמן גאולתנו, אנחנו מספיק שנים בגלות וכבר הגיע הזמן שניגאל, אבל הרי בלי שמיטה לא ניגאל, אז מהשמים מורידים התעוררות לאנשים שישמרו שמיטה כדי לפתוח את הדלת. הרי גם בשמיטה קודמת נסעתי ממושב למושב, לא נפגשתי עם אנשים חילונים, הרי חילונים בכלל לא היו מטרה לגשת אליהם. לא סימנו לעצמנו מטרה ללכת לאנשים שלא שומרים שבת, אמרתי קודם שישמרו שבת, אבל אם הם מעצמם ונמצאים פה אני לא אומר להם ללכת.

פתגם השבוע

יעקב אבינו זכה לחנך שנים עשר שבטים קדושים שעליהם מושתת כל עם ישראל

ההצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שלי"ם א

נתן בת בת-שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת אוקן להצלחת משפחת שרון להצלחת משפחת שילר

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים באזור מאה שערים עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד לפרטים: 054-8475902

ולמדתם אותם את בניכם

ליצור קרבה, הילד יחוש את זה וישמח לבוא וללמוד עם אביו, כי זה עבורו שעה של קורת רוח, הוא מרגיש קרוב אל האבא שמתפנה אליו, ומקריב עבורו את הזמן קודש בשבילו. זה נכון ומועיל גם אם זה לא למטרת למידה, אלא להקדיש זמן איכות עבור הילד ולהיות רק איתו במשחק או ביציאה משותפת. הילד יחוש קרבה, בכך יתחזק הקשר הרגשי והביטחון של הילד בהורים.

שמיעה בפסוק "שמע בני מוסר אבין", אומר שלמה המלך, שהבן צריך לשמוע את מוסר אביו. אך כיצד ניתן להגיע לכך שהבן ישמע את מוסר אביו, שמיעה במובן של קבלה והבנה, שמיעה שתיביא לשינוי במעשים של הילד ותדריכו בדרך טובה?

התהליך המיוחד הזה מתחיל דווקא בשמיעה של האבא. כיצד האבא מקשיב לילד? לפני אמירת המוסר צריך האב לדקדק ולדעת את הצרכים של הילד. להבין אותו ולראות מהי נקודת הקושי, ואז לתת לו מוסר. וכן בלימוד הגמ', לפני שהאב מתחיל להסביר את הסבריו הנפלאים ולהרצות לילד את ההסבר המבריק של הגמ', צריך הוא לעצור לרגע, ולשים לב היכן הילד אווזח, מה הוא כבר הבין, במה הוא מתקשה. לאחר ששומעים היטיב, הילד חש שמבינים אותו, והוא אומר לעצמו "אבא הבין את מה שאמרת", אבא אפי' חוזר ומסביר את ההסבר שלי ומתפעל ממנו. לאחר מכן כשהאב מוסיף ומשלים את ההסבר, הילד יותר פנוי לשמוע ולקבל.

רצינות שעת הלימוד צריכה להיות בהתייחסות של רצינות. שהילד יפנים שזוהי השעה שלו ואם בא משהו לדבר עם אבא בזמן המשותף אבא ידחה את החבר לזמן אחר, כי עכשיו הוא עסוק בדבר הכי חשוב. וכמים הפנים לפנים כן לב הבן כלפי אביו, הוא יחזיר רצינות וישתדל להיות מרוכז ומונח בלימוד.

נסיים בסיפור, מעשה בילד שאביו היה בעל עסקים מסועפים, במשך כל שעות היום הוא היה עסוק בפגישות עבודה. ילדו בן עשר חכם ונבון היה, וקיבל ממנו כל מה שרצה, האב ניקח את מצפנו על כך שאין לו זמן להיות עם הילד, ונתן לו כל מה שרק ביקש. ויהי היום, הילד שואל את אביו, "אבא כמה אתה מרוויח לשעה?" התפלא האב על השאלה, ואמר לילד, "מה זה מעניין אותך?" "האם חסר לך משהו?" לאחר הפצרות רבות ענה לו האב, אני מרוויח מאה דולר לשעה. רץ הבן לחדרו והוציא קופסא עם מטבעות של חמישים דולר שאסף, ואמר, "אבא תן לי חצי שעה מזמן רק בשבילי..." ופניו האב חפו.

שבועות אלו בהם אנו עוסקים במסירת החינוך שעוברת מדור לדור, האבות הקדושים ולאחר מכן שבטי י-ה. יראת השמים וקיום המצוות נמסרה מאב לבן, ובקבלת התורה, משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכן הלאה עד לדורות האחרונים בהם נמסרת התורה גם מרב לתלמיד.

כיום, כשהילד נכנס לתלמוד תורה, ההורים מפקידים את הילד אצל הרב שילמדו את התורה, ויחנך אותו לפי דרכו באורחות חיים ומידות טובות, אך על ההורים לדעת, החיוב של אב בחינוך בנו ממשיך גם בדורות אלו כמו אצל אבותינו הקדושים. וכפי שאומרים כל יום בקריאת שמע, "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם", וזהו עיקר הציווי של האב על בנו - ללמדו תורה.

עלינו להתבונן במצווה זו, ולהבין מה הדרכים המוצלחים ביותר לקיימה בהידור ולהפיק את הטוב ביותר, עבור עמלינו אלו הבנים.

יש כמה שאלות שהאבות הולמדים עם בניהם נתקלים בהם לעיתים קרובות, ונציג חלק מהם.

א. האם יש להכריח את הילד שילמד בזמן שקבענו, או לתת את האפשרות לילד שיציע מתי שנוח לו?

ב. איך להגיב אם הילד חסר חשק ללמוד עם אביו, וזה גורם למתיחות, איך למשוך אותו ללמידה?

ג. כשהילד לא יודע מספיק טוב את הנלמד, ומתקשה להבין, מה הדרך הנכונה ביותר להסביר את הנלמד בלי לפגוע בילד?

התשובה לשאלות אלו, כמובן, כמו כל שאלה חינוכית לא חד משמעית, אין דרך אחת נכונה. אך חשוב לשים לב לשאלות, להתבונן בהם, בשביל לשפר ולייעל את זמן הלימוד המשותף, שיכול לגרום לחיבור עוצמתי, הן בין הילד ללימוד התורה, והן חיבור רגשי קרוב עם האב.

נוכל להסביר את המטרות העיקריות בלימוד עם הילד בסימן המילה - **"קשר"**, קרבה שמיעה רצינות.

קרבה, במילה זו יש שתי משמעויות, גם המשמעות הפשוטה קרבה בין האב לבן, אך גם לשון קרבן והקרבה. ובעצם שתי המשמעויות משלימות זו את זו. הילד יחוש קרבה לאביו כאשר האב מתמסר ומקריב את עצמו ללמידה המשותפת.

ידוע שאחת הסיבות שהורים אוהבים את ילדיהם, זה עקב הנתינה וההקרבה העצומה שלהם כלפי הילדים. נתינה יוצרת אהבה וחיבור. בלמידה עם הילד, אם נצלח

רץ הבן לחדרו והוציא קופסא עם מטבעות של חמישים דולר שאסף, ואמר, "אבא תן לי חצי שעה מזמן רק בשבילי"...

עוד לא מנויים?

קבלו מגזין חינוך להכרות!

עזת de הנאה וסיפוק ותוכן איכותי לחיים טובים יותר.
אפי' תורת רבינו הקדוש רבי נחמן, מלידים וכל בני החסידות.

מוקד מנויים:

02-623-1218

ניתן להירשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' יצירות > טופס הרשמה

הכיעה!

נדרים 107
בסל תשס"ד